

Provinciale Staten Utrecht
T.a.v. de Statenleden
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Nieuw-Beijerland, 9 oktober 2020

Geachte Statenleden van de provincie Utrecht,

Hierbij ontvangt u aanvullende achtergrondinformatie ten behoeve van het agendapunt 2.1 Faunabeheer-plan 2019 – 2025.

Preventie zwerfkatten: voorkom dat de huiskat een zwerfkat wordt

Zonder huiskat is er geen zwerfkat. De mens heeft ervoor gezorgd dat de kat in het beschermd buitengebied terecht is gekomen. Mensen moeten dan ook geïnformeerd worden over het belang van het chippen & registreren & neutraliseren (castreren/steriliseren) van de in Nederland levende 2,9 miljoen (!) huiskatten.

Fundament cijfer 141 miljoen prooidieren: intern rapport Knol¹

In het faunabeheerplan wordt het interne rapport van Knol (in opdracht van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging) veelvuldig aangehaald. Hierbij wordt het cijfer van 141 miljoen prooidieren door de predator kat regelmatig genoemd. Het rapport is gebaseerd op onderzoek en literatuur naar zwerfkatten uit het buitenland wat niet blind te vertalen is naar het Nederlandse CBS-grondgebruik. Het aantal berekende zwerfkatten is gebaseerd op de studie van de Wageningse Universiteit (Als de kat van huis is....): tussen de 135.000 tot 1.200.000 zwerfkatten. Een schatting met een dergelijke range kent maar één conclusie: **het aantal zwerfkatten in Nederland is onbekend**. De WUR-schatting is door Knol verdeeld naar een geschat gemiddeld aantal van 510.000 zwerfkatten in stedelijke gebieden en van 162.000 zwerfkatten in het buitengebied. Door deze getallen aan te houden voor de werkelijkheid, wordt een verkeerde voorstelling van het aantal zwerfkatten en bijgevolg door Knol ook van het aantal prooidieren gegeven (uit de samenvatting). De door Knol veelvuldig aangehaalde studie op Schiermonnikoog² is gebaseerd op 39 katten, die vervolgens geëxtrapoleerd is naar heel Nederland. Knol concludeert zelf al: **“Dit onderzoek is gezien de geringe omvang en het specifieke karakter niet representatief voor Nederland.”** (uit hoofdstuk 1.1) Toch worden de cijfers van het vermeende aantal zwerfkatten met hun prooidieren geëxtrapoleerd en gebruikt als zou het voor de provincie Utrecht en Nederland representatieve aantallen zijn.

Invloed van neonicotinoïden en insecten op vogels

Natuurmonumenten: de grootste oorzaak van het verlies aan biodiversiteit is gebrek aan ruimte voor de natuur – waarbij leefruimte van insecten en andere dieren afneemt (uitdijende steden, intensieve landbouw, inclusief het gebruik van pesticiden (neonicotinoïden) en kunstmest, als ook klimaatverandering) (<https://www.natuurmonumenten.nl/nieuws/nieuw-onderzoek-insectensoortensterven-massaal-uit>). Duits onderzoek uit 2017 wijst op een dramatische afname van 75% van vliegende insecten in 30 jaar door verlies van leefgebied en kwistig gebruik van

¹ <https://www.jagersvereniging.nl/jagen/jagen-in-cijfers/onderzoek-verwilderde-katten-effecten-op-de-natuur-in-nederland/>

² Op de Hoek (2013) Verwilderde katten op Schiermonnikoog

pesticiden in de intensieve landbouw. Goulson: “Het verdwijnen van insecten zet een ecologische kettingreactie in gang (...). Insecten zijn het voornaamste voedsel voor het merendeel van de vogels (...).”

Standpunt predatie van de Vogelbescherming

De Vogelbescherming: “De achteruitgang van weidevogels wordt vaak geweten aan predatie. Predatie kan een probleem zijn, maar het is niet de belangrijkste oorzaak van de teruggang van weidevogels. Dat blijkt uit tal van wetenschappelijke studies. Het grootste probleem voor de weidevogels is het verdwijnen van geschikt leefgebied door het steeds intensievere gebruik van het boerenland.”

Minister Schouten

Minister Schouten concludeert in maart 2020: “Het is niet bekend hoeveel dieren in Nederland door katten worden gedood”. “Er is geen één soort waarbij de achteruitgang alleen aan predatie door katten kan worden toegeschreven”. En: “Het is niet mogelijk om vast te stellen dat het incidenteel doden van dieren door katten een significante weerslag heeft op beschermde soorten, waardoor er geen aanleiding is om maatregelen te treffen. Er zijn geen onderzoeken die aantonen dat (predatie door) loslopende huiskatten en verwilderde katten van invloed zijn op de gunstige staat van instandhouding van soorten die op grond van Habitat- en Vogelrichtlijn dienen te worden beschermd. Ik ben daarom van mening dat de uitvoering voldoet”.

Schuurkatten – een vergeten groep zwerfkatten

Boeren worden gestimuleerd met subsidies om de stand van grondbroeders en weidevogels te vermeerderen, terwijl dezelfde boeren schuurkatten hebben die als muizenvangers waardevol werk doen. Zelden zijn de verwilderde schuurkatten geneutraliseerd, waardoor jaarlijks tientallen kittens door kattenoverbevolking het erf afgejaagd worden – vaak het naastgelegen beschermd natuurgebied in. Het koppelen van subsidies voor stimulatie van weidevogels aan het geneutraliseerd hebben van de eigen schuurkatten is van belang. Het neutraliseren kan o.a. door de inzet van de mobiele operatiekamer Katopia van Stichting Zwerfkatten Nederland op het erf van het boerenbedrijf. Het voeren van geneutraliseerde katten, helpt het verkleinen van hun leefomgeving³. Als boeren onvoldoende schuurkatten voor de muizenjacht dreigen te krijgen, herplaatsen we zwerfkatten uit andere beschermde natuurgebieden, ver van hun oorspronkelijk leefgebied liggen. De schuurkatten blijven na neutralisatie beter op het erf doordat hormonale impulsen (vechten, achter krolse poezen aan) verdwijnen.

Cijfers zwerfkatten

Cijfers uit 2017 van 3.500 zwerfkatten van de TNRC-methode (zowel binnen als buiten de bebouwde kom) tonen een onmiddellijke afname van zwerfkatten aan met 58%.

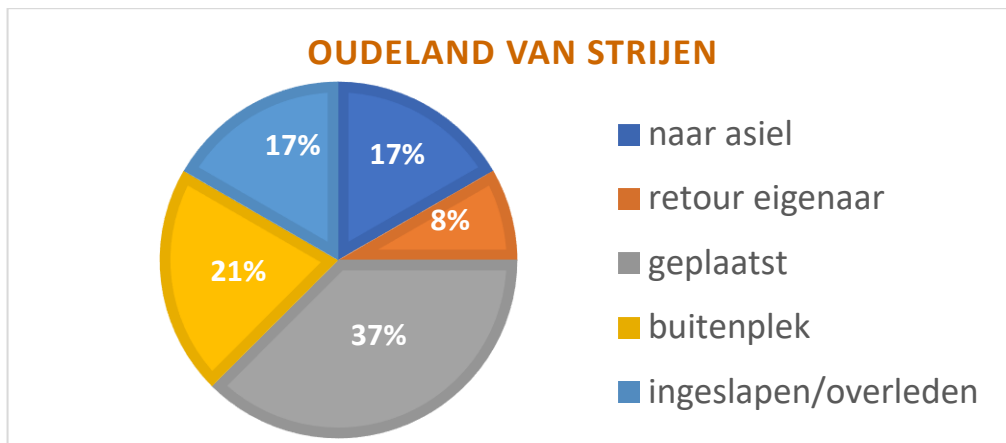
Van de zwerfkatten is:

- 42% retour gegaan naar de vanglocatie (als schuurkat of op de vangplek zonder eigenaar);
- 7% ingeslapen vanwege onbehandelbare of ongeneeslijke ziekten;
- 5% retour gegaan naar de eigenaar (veelal dankzij de chip);
- 36% kittens die gesocialiseerd en als huiskat geplaatst zijn
- 10% als muizenvanger in een nieuw thuis herplaatst.

³ Kays, a.o. (2020) The small home range and large local ecological impacts of pet cats

De oplossing

Stichting Zwerfkatten Nederland biedt een katvriendelijk alternatief voor de verwilderde zwerfkatten in beschermde natuurgebieden. **Wij vragen u als flankerend beleid een pilot te faciliteren om verwilderde zwerfkatten uit beschermde natuurgebieden en de schuurkatten van de omliggende boerenbedrijven te vangen als alternatief voor afschot.** Als concreet voorbeeld noemen we het weidevogelgebied Oudeland van Strijen (Hoeksche Waard in de provincie Zuid-Holland) waar na twee jaar TNRC zelden nog een zwerfkate te zien en het zwerfkattenprobleem katvriendelijk is opgelost. Tijdens dit project zijn 49 zwerfkatten weggevangen uit het weidevogelgebied.

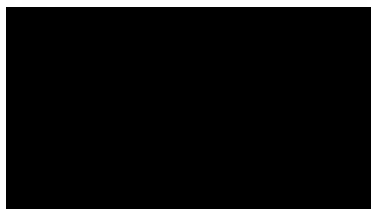
Hoe? : Trap Neuter Return/Relocate Care-project

Trap Neuter Return/Relocate Care (TNRC)-projecten verminderen op diervriendelijke wijze het aantal zwerfkatten – en daarmee het zwerfkattenleed – door alle aspecten van de zwerfkattenproblematiek aan te pakken bestaande uit:

1. het neutraliseren van schuurkatten op de boerenbedrijven en vergelijkbare bedrijven (maneges, tuincentra ed.)
2. het neutraliseren van kolonies zwerfkatten op vakantie- en bungalowparken
3. het wegvangen en herplaatsen van verwilderde zwerfkatten in beschermde natuurgebieden.

Graag starten we in de provincie Utrecht flankerend beleid op om de problematiek van de verwilderde zwerfkatten op katvriendelijke wijze op te lossen.

Met vriendelijke groeten,

Carien Radstake
algemeen directeur Stichting Zwerfkatten Nederland

